

Hodnocení rigorózní práce zpracované Mgr. Alicí Tutterovou

na téma:

Zdaňování příjmů fyzických osob ze živnostenského podnikání

Předložená rigorózní práce se zabývá zpracováním problematiky daně z příjmů fyzických osob se zaměřením na živnostenské podnikání.

Po formální stránce je rigorózní práce rozdělena na deset částí včetně úvodu a závěru. V úvodní části autorka popisuje strukturu rigorózní práce rozčleněnou na osm kapitol, z nichž je s ohledem na zvolené téma těžištěm kapitola čtvrtá zaměřující se na příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti. Již z úvodu rigorózní práce, ve kterém autorka uvádí její obsah, je zřejmé, že se zaměřila především na popis právní úpravy, než na dosažení konkrétního cíle. Autorka si nevytkla řešení konkrétního problému. Rigorózní práce by měla mj. přinést i osobní pohled zpracovatele na jím vybranou problematiku a doplnit její poznatky z odborné praxe. Tento aspekt v rigorózní práci nenalézám. Lze však kladně ohodnotit, že se autorka snažila v šesté až osmé kapitole zmínit otázky dopadů mezinárodních smluv o zamezení dvojího zdanění, komunitárního práva a příkladmo právní úpravy ve vybraných státech Evropské unie.

První kapitolu rigorózní práce autorka věnuje obecné problematice daňového práva. Vymezuje pojem daň, jak je definována německým právním řádem, mezinárodní organizací OECD a v pojetí českého právního řádu. Dále se zabývá rysy daní, jejich funkcemi a daňovými principy. V první kapitole autorka vymezuje současnou daňovou soustavu, uvádí členění daní na daně důchodové, majetkové a spotřební a výčet jednotlivých daní.

Ve druhé kapitole se autorka zabývá historickým vývojem daní obecně, ale i vývojem daňového systému v České republice, který rozčleňuje na období tří daňových reforem.

Třetí kapitolu autorka zaměřila s ohledem na vybrané téma rigorózní práce na problematiku živnostenského podnikání dle obchodního zákoníku a dle živnostenského zákona. Zabývá se obecně provozováním živnosti, jejími podmínkami, prokazováním odborné způsobilosti, druhy živností apod. Jedná se o otázky, jejichž znalost je nezbytná při aplikaci úpravy daně z příjmů fyzických osob a čtenáře seznamuje s řadou povinností, které má fyzická osoba podnikatel při získání živnostenského oprávnění a též jako zaměstnavatel.

Čtvrtou kapitolu autorka považuje za ústřední kapitolu své rigorózní práce. Nejprve uvádí výčet pramenů daně z příjmů a vymezuje prvky daňové techniky. Pokud jde o subjekt daně je třeba autorce vytknout, že na str. 36 rigorózní práce opomněla jako subjekt zmínit plátce daně a právního nástupce fyzické či právnické osoby, která je jako subjekt daně vymezena zákonem. Tuto skutečnost zmiňuje až na str. 83 rigorózní práce v souvislosti se správou daní a daňovým řízením. I tato skutečnost je dokladem popisnosti rigorózní práce, kdy autorka v jednotlivých kapitolách uvádí právní úpravu, aniž kapitoly dostatečně provázala. Čtvrtá kapitola obsahuje téma, které by si zasloužilo doplnění příklady, jež by čtenáři umožnily lépe pochopit text zákona. S ohledem na jejich absenci doporučuji, aby si autorka podle svého uvážení vybrala některá ustanovení zákona o daních z příjmů a v rámci obhajoby rigorózní práce je aplikovala na příkladech. Např. by bylo možné vysvětlit problematiku zdaňování darů, které přijme zaměstnanec od zaměstnavatele, výhodnost uplatňování výdajů paušální

částkou, uplatňování odčitatelných položek, slev na dani, společného zdanění manželů apod. Bylo by též vhodné, kdyby autorka prostudováním judikatury uvedla nějaký příklad, na který mohou být odlišné náhledy a doplnila je o svůj názor. Může využít i judikátů citovaných na str. 59 rigorózní práce a uvést, jaký názor sama zastává a odůvodnit jej. Ve čtvrté kapitole se autorka zabývá též problematikou odpisů. V rámci obhajoby rigorózní práce by měla vymezit, z jakého majetku lze odpisy uplatnit a odpovědět na otázku, zda-li je možné odepisovat pozemky.

Pátá kapitola je věnována procesním otázkám souvisejícím se správou a vybíráním daní z příjmů fyzických osob.

V šesté kapitole autorka poukazuje na právní úpravu mezinárodních smluv, která se uplatní v případě, že poplatník pobírá příjmy ze zdrojů na území České republiky i ze zdrojů v zahraničí, vymezuje pojem rezidenta a nerezidenta, uvádí metody zdanění dle mezinárodních smluv, způsoby zdaňování nerezidentů v České republice a zabývá se pojmem stálá provozovna.

V sedmé kapitole jsou zmíněny směrnice EU upravující daňovou problematiku.

Osmá kapitola je věnována dani z příjmů fyzických osob ve vybraných státech Evropské unie - ve Spolkové republice Německo, v Belgii a na Slovensku. Zařazení osmé kapitoly v rigorózní práci lze hodnotit kladně, ale jelikož neumožňuje komparaci jednotlivých daňových institutů, nemá takovou vypovídací hodnotu, jakou by si rigorózní práce zasloužila. Stačilo by, kdyby autorka na závěr osmé kapitoly shrnula výhody uvedených daňových soustav a vyslovila svůj názor na možné úpravy de lege ferenda v českém daňovém systému. Tento nedostatek může odstranit v rámci ústní obhajoby rigorózní práce.

V závěru rigorózní práce autorka uvádí své názory na úpravu prosazovanou jednotlivými politickými stranami. Z tohoto pohledu je třeba závěr ocenit, i když názory autorky jsou místy diskutabilní. Autorka uvádí, že by mělo dojít ke zjednodušení daňového systému a přijetí opatření k zamezení daňových úniků. V této části by bylo prospěšné, kdyby autorka při ústní obhajobě rigorózní práce uvedla své názory na to, jak by bylo např. možné přispět k posílení daňové spravedlnosti a úpravami procesních ustanovení týkajících se vybírání daní odhalovat daňové úniky. Rigorózní práci by obohatilo, kdyby v ní autorka zdůraznila svůj kritický pohled na daňový systém a uvedla více úvah de lege ferenda.

Rigorózní práce co do rozsahu splňuje kritéria kladená na tento typ dokumentu. Rigorózní práce je doplněna přílohami, což lze kladně hodnotit. Autorce je však nutné důrazně vytknout formu písemné práce, neboť v ní bylo nalezeno 40 překlepů, což je velmi mnoho a vypovídá to o nepečlivosti autorky. Rigorózní práci rovněž vytýkám její popisnost. Tento nedostatek může autorka eliminovat důkladnou přípravou na ústní obhajobu rigorózní práce a zodpovězením položených otázek.

Rigorózní práci i přes své výhrady doporučuji k ústní obhajobě.

V Praze dne 30.11.2006

JUDr. Pavlína Vondráčková
oponent rigorózní práce